

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse kalavarude kaitseks võetavaid teatavaid meetmeid seoses mittesäästvat kalapüüki lubavate riikidega”

KOM(2011) 888 (lõplik) – 2011/0434 (COD)

(2012/C 229/21)

Raportöör: **Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE**

17. jaanuaril 2012 otsustas Euroopa Parlament ja 19. jaanuaril 2012 nõukogu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 43 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse kalavarude kaitseks võetavaid teatavaid meetmeid seoses mittesäästvat kalapüüki lubavate riikidega”

COM(2011) 888 final – 2011/0434 (COD).

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioon võttis arvamuse vastu 11. mail 2012.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 481. istungjärgul 23.–24. mail 2012 (23. mai istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 149, erapooletuks jäi 11. Vastuhääli ei olnud.

1. Järeldused

1.1 Komitee kiidab määruse ettepaneku täielikult heaks. Samuti avaldab ta komisjonile tunnustust ettepaneku esitamise otsuse eest ning kutsub määrust rangelt kohaldama.

1.2 Komitee leiab, et mittesäästvat kalapüüki lubavad riigid on määruse ettepanekus selgelt määratletud. Sellegipoolest tehakse ettepanek sõnastada artikli 3 lõike 1 punkti b alapunkt b ümber järgmiselt: „põhjustavad püüki, mis viib kalavaru allapoole taset, **mis ei taga või ei võimalda tagada** maksimaalset jätkusuutlikku saagikust”.

2. Taust

2.1 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsioonis („UNCLOS”) ning 4. augusti 1995. aasta lepingus 10. detsembri 1982. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni piirialade kalavarude ja siirdekalanduse kaitset ja majandamist käsitlevate sätete rakendamise kohta (tuntud kui „ÜRO kalavarude leping”) nõutakse koostööd kõigilt riikidelt, kelle laevastik nimetatud varusid püüab.

2.2 Koostöö peab toimuma piirkondlike kalandusorganisatsioonide raames.

2.3 Kui neil organisatsioonidel ei ole asjaomase liigi suhtes pädevust, siis tuleb koostöö kehtestada asjaomasest püügist huvitatud riikide vahel sõlmitavate ühekordsete kokkulepete vormis.

3. Sissejuhatus

3.1 Määruse ettepanek on adresseeritud kolmandatele riikidele, kes on huvitatud kolmandatele riikidele ja liidule

ühist huvi pakkuvate kalavarude püügist, kuid kes tegelevad olemasolevaid püügitavasid ja/või teiste riikide ja ELi kohustusi ja õigusi vajalikul määral arvestamata sellise kalapüügiga, mis kahjustab asjaomase kalavaru jätkusuutlikkust, ega tee liiduga koostööd selle kalavaru majandamisel.

3.2 Et ärgitada neid riike andma omapoolset panust kalavarude säilitamiseks, määratletakse määruse ettepanekus liidu võetavad vastavad erimeetmed.

3.3 Meetmete raamistiku eesmärk on tagada Euroopa Liidule ja asjaomastele kolmandatele riikidele ühist huvi pakkuvate kalavarude pikaajaline jätkusuutlikkus.

3.4 Seoses nimetatud meetmete kohaldamisega on määruses kehtestatud järgmine: tingimused, mille kohaselt võib riik lubada mittesäästvat kalapüüki, riikide õigus esitada oma seisukoht ja võimalus võtta parandusmeetmed, meetmete vastuvõtmisele eelnev keskkonna-, kaubandusliku, majandusliku ja sotsiaalse mõju hinnang ning meetmete lõpetamine, kui mittesäästvat kalapüüki lubav riik on võtnud vajalikud meetmed, et toetada ühist huvi pakkuva kalavaru kaitsmist.

3.5 Kuna EL on tulutoov kalatoodete sihtturg, on sel ka eriline vastutus tagada, et järgitaks eespool märgitud koostöökohustust. Seepärast on määruse ettepanekus sätestatud kiirete ja tõhusate kaubandusmeetmete võtmine riikide suhtes, kes on vastutavad meetmete ja tegevuse eest, mis põhjustavad varude ülepüüki.

3.6 Selleks võib piirata näiteks selliste kalatoodete importi, mis on saadud mittesäästvat kalapüüki lubavate riikide vastutuse all olevate laevade poolt püütud kalast, mis kuulub ühist huvi

pakkuva kalavaru hulka, või piirata sellistele laevadele sadamateenuste osutamist, välja arvatud tungivalt kiireloomulistel juhtudel. Samuti tehakse ettepanek vältida olukorda, kus liidu kalalaevu või liidu kalapüügi vahendeid kasutatakse ühist huvi pakkuva kalavaru püügiks sellise riigi vastutuse all, kes võimaldab mittersäästvat kalapüüki.

3.7 Määruse ettepanekus määratletakse, millist liiki meetmeid võib võtta mittersäästvat kalapüüki lubavate riikide suhtes, ning kehtestatakse üldised tingimused selliste meetmete vastuvõtmiseks nii, et need põhinevad objektiivsetel kriteeriumidel, on kulutõhusad ja kooskõlas rahvusvahelise õigusega, eelkõige Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepinguga.

3.8 Lisaks selleks, et tagada liidu tõhus ja ühtne tegevus, võetakse ettepanekus arvesse meetmeid, mis on sätestatud 29. septembri 2008. aasta määruses (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks.

3.9 Ning lõpetuseks tuleb komisjoni kohaselt selleks, et tagada määruse rakendamisel ühetaolised tingimused, anda talle rakendusvolitused. Kõnealuseid volitusi tuleks teostada rakendusaktidega, milles sätestatakse kontrollimenetlus vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusele (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes.

3.10 Olukorra kiireloomulisuse tõttu tuleks aga otsused selle kohta, kas meetmete kohaldamine tuleks lõpetada, vastu võtta viivitamata kohaldatavate rakendusaktidena vastavalt eespool nimetatud kontrollimehhanisme käsitlevale määrusele.

3.11 Komitee kiidab määruse ettepanekus esitatud meetmed täielikult heaks.

4. Ettepaneku analüüs ja komitee märkused

4.1 Reguleerimise ja -ala

4.1.1 Määruse ettepanekus sätestatakse raamistik kolmandate riikide kalapüügiga ja poliitikaga seotud tegevuse suhtes teatavate meetmete võtmiseks, et tagada Euroopa Liidule ja asjaomastele kolmandatele riikidele ühist huvi pakkuvate kalavarude pikaajaline jätkusuutlikkus.

4.1.2 Seepärast ja kooskõlas UNCLOSega hõlmab see kõiki kalavarusid, mille pikaajaline jätkusuutlikkus pakub Euroopa Liidule ja asjaomastele kolmandatele riikidele ühist huvi ning mille majandamise osas tehakse koostööd.

4.1.3 Määruse ettepaneku kohaselt võetud meetmeid võib kohaldada kõigil juhtudel, kui ühist huvi pakkuvate kalavarude majandamisel on nõutav koostöö liiduga, sealhulgas ka siis, kui selline koostöö leiab aset piirkondliku kalandusorganisatsiooni või sarnase organisatsiooni raames.

4.2 Riigid, mis lubavad mittersäästvat kalapüüki

4.2.1 Kolmanda riigi võib lugeda mittersäästvat kalapüüki lubavaks riigiks,

4.2.1.1 kui ta ei tee liiduga koostööd ühist huvi pakkuvate kalavarude majandamisel täies vastavuses käesoleva arvamuse eelnõu punktis 2.1 osutatud ÜRO mereõiguse konventsiooni sätetega ja

4.2.1.2 kui ta ei ole võtnud mingeid meetmeid kalavarude majandamiseks või

4.2.1.3 on sellised meetmeid võtnud teiste riikide, sealhulgas ELi õigusi, huve ja kohustusi vajalikul määral arvestamata ning need kalavarude majandamise meetmed põhjustavad püüki, mis viib kalavaru allapoole taset, mis võimaldaks maksimaalset jätkusuutlikku saagikust, kui kõnealuseid meetmeid käsitletakse koos liidu kas eraldi või koostöös teiste riikidega võetud meetmetega.

4.2.1.4 Maksimaalsed jätkusuutlikku saagikust võimaldavad kalavarude tasemed määratakse kindlaks parimate kättesaadavate teaduslike soovitude alusel.

4.2.2 Komitee leiab, et mittersäästvat kalapüüki lubavad riigid on määruse ettepanekus selgelt määratletud. Sellegipoolest tehakse ettepanek sõnastada artikli 3 lõike 1 punkti b alapunkt b ümber järgmiselt: „põhjustavad püüki, mis viib kalavaru allapoole taset, **mis ei taga või ei võimalda tagada** maksimaalset jätkusuutlikku saagikust”.

4.3 Mittersäästvat kalapüüki lubavate riikide suhtes võetavad meetmed

4.3.1 Komisjon võib asjaomaste riikide suhtes rakendusaktidega võtta järgmised meetmed:

4.3.1.1 teha kindlaks riigid, mis lubavad mittersäästvat kalapüüki;

4.3.1.2 teha võimaluse korral kindlaks konkreetsed laevad või laevastikud, kelle suhtes teatavaid meetmeid rakendada;

4.3.1.3 kehtestada kvantitatiivsed piirangud sellise kala ja kalatoodete impordile liitu, milles on või mis sisaldab sellisesse liiki kuuluvat kala, mis pärineb ühist huvi pakkuvast kalavarust

ning mis on püütud mittedäästvat kalapüüki lubava riigi kontrolli all; piirang hõlmab ka mis tahes muust riigist pärit ja ühist huvi pakkuvast kalavarust pärinevate kala ja kalatoodete importi liitu;

4.3.1.4 kehtestada kvantitatiivsed piirangud sellise kala impordile liitu, mis on sellisest liigist või sisaldavad sellisesse liiki kuuluvat kala, mis pärineb ühist huvi pakkuvast kalavarust ning mis on püütud eelmise punktiga samadel tingimustel; piirangud kala ja kalatoodete impordile, mis pärineb ühist huvi pakkuvast kalavarust ning mis on püütud mittedäästvat kalapüüki lubava riigi kontrolli all, laienevad ka kõigile muudele riikidele;

4.3.1.5 kehtestada liidu sadamate kasutamise piirangud mittedäästvat kalapüüki lubava riigi lipu all sõitvatele laevadele, mis püüavad ühist huvi pakkuvat kalavaru, ning laevadele, mis veavad kala või kalatooted, mis pärinevad ühist huvi pakkuvast kalavarust või mille on püüdnud mittedäästvat kalapüüki lubava riigi lipu all sõitvad laevad või sellise riigi volitatud laevad, sõites muu riigi lipu all; selliseid piiranguid ei kohaldata vääramatu jõu või merehätta sattumise korral nimetatud olukordade leevendamiseks vajalike teenuste osutamisel vastavalt UNCLOS-i sätetele;

4.3.1.6 keelata liidu ettevõtjatel osta mittedäästvat kalapüüki lubava riigi lipu all sõitvat kalalaeva;

4.3.1.7 keelata liikmesriigi lipu all sõitva kalalaeva ümberregistreerimine mittedäästvat kalapüüki lubava riigi lipu alla;

4.3.1.8 keelata liikmesriikidel anda luba prahtimislepingu sõlmimiseks mittedäästvat kalapüüki lubava riigi ettevõtjatega;

4.3.1.9 keelata eksportida mittedäästvat kalapüüki lubavatesse riikidesse liikmesriigi lipu all sõitvaid kalalaevu või püügivahendeid ja varusid, mida kasutatakse ühist huvi pakkuvate kalavarude püügil;

4.3.1.10 keelata liikmesriikide ja mittedäästvat kalapüüki lubavate riikide kodanike vahelised eraviisilised tehingud, mis võimaldaksid asjaomase liikmesriigi lipu all sõitval kalalaeval kasutada selliste riikide püügivõimalusi;

4.3.1.11 keelata liikmesriigi lipu all sõitvate kalalaevade ja mittedäästvat kalapüüki lubavate riikide lipu all sõitvate kalalaevade ühised püügioperatsioonid.

4.3.2 Komitee leiab, et loetletud meetmed peaksid sundima mittedäästvat kalapüüki lubavaid riike sellisest tegevusest loobuma. Lisaks on need komitee arvates tõhusaimad meetmed, mida EL saab võtta. Seepärast tunnustab ta komisjoni asjaomase

määruse ettepaneku esitamise eest, kuna selles laiendatakse ja arendatakse edasi ebaseaduslikku kalapüüki käsitleva määruse meetmeid; samas kutsub ta komisjoni üles määrust rangelt kohaldama ja rakendama selle võimalikult õiglast kontrollimise menetlust, ning paneb komisjonile südamele, et isegi juhul, kui Maailma Kaubandusorganisatsioonile esitatakse vastav taotlus, ei tohiks hakata kahtlema määruse edasise kohaldamise vajaduses, sest määrus võimaldab tagada liidule ja kolmandatele riikidele ühist huvi pakkuvate kalavarude pikaajalise jätkusuutlikkuse.

4.4 Üldnõuded määruse ettepaneku kohaselt vastuvõetud meetmetele

4.4.1 Üldnõuded on järgmised:

4.4.1.1 võetud meetmed peavad alati olema seotud ühist huvi pakkuvate kalavarude kaitsega ning kehtima koos liidu laevadele kehtestatud piirangutega või koos toodetele või nende kasutamisele liidus kehtestatud piirangutega, mida kohaldatakse kala ja kalatoodete suhtes, mis on sellisest liigist või sisaldavad sellisesse liiki kuuluvat kala, mille suhtes on võetud käesoleva määruse kohased meetmed; kõnealuseid piiranguid kohaldatakse seotud liikide suhtes ainult siis, kui neid püütakse koos ühist huvi pakkuva kalavaru püügiga;

4.4.1.2 võetud meetmed on kooskõlas kohustustega, mis on võetud rahvusvaheliste lepingute raames, millega liit on ühinenud, ning muude asjaomaste rahvusvahelise õiguse normidega;

4.4.1.3 võetud meetmete puhul võetakse arvesse ebaseaduslikku kalapüüki käsitleva määruse (EÜ) nr 1005/2008 kohaselt juba varem võetud meetmeid;

4.4.1.4 võetud meetmed ei tekita diskrimineerimist nende riikide vahel, kus valitsevad sarnased tingimused, või mis kujutaks endast rahvusvahelise kaubanduse varjatud kitsendamist ja

4.4.1.5 enne meetmete võtmist hindab komisjon nende majandus-, keskkonna- ja sotsiaalset mõju.

4.4.1.6 Võetud meetmega tuleb näha ette asjakohane süsteem nende jõustamiseks pädevate asutuste poolt.

4.4.2 Komitee arvates on nimetatud nõuded loogilised ja kiidab need seega heaks.

4.5 Võetavatele meetmetele eelnev menetlus

4.5.1 Kui komisjon peab vajalikuks võtta asjaomase ettepaneku kohaseid meetmeid, teatab ta sellest asjaomasele riigile, esitab teabe meetmete võtmise põhjuste kohta ning kirjeldab

meetmeid, mida võidakse tema suhtes võtta asjaomase määruse kohaselt; samuti annab komisjon asjaomasele riigile piisavalt aega vastata teatisele kirjalikult ja olukorda parandada.

4.6 Meetmete kohaldamise ajavahemik

4.6.1 Võetud meetmete kohaldamine lõpetatakse, kui mittesäästvat kalapüüki lubav riik võtab ühist huvi pakkuvate kalavarude majandamiseks asjakohased parandusmeetmed, mis on kooskõlastatud liiduga peetud läbirääkimiste käigus ja võimaluse korral ka teiste asjaomaste riikidega, või ei kahjusta nende meetmete mõju, mis EL on võtnud asjaomaste kalavarude kaitseks kas eraldi või koostöös teiste riikidega.

4.6.2 Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks, kas riigiga eelnevalt kooskõlastatud tingimused on täidetud, ning

vajaduse korral otsustab, kas lõpetatakse võetud meetmete kohaldamine.

4.6.3 Nõuetekohaselt põhjendatud tungivalt kiireloomulistel juhtudel, mis on seotud ettenägematute majandus- ja sotsiaalsete raskustega, võtab komisjon vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid, millega otsustatakse, et võetud meetmeid enam ei kohaldata.

4.6.4 Määruse nõuetekohase rakendamise tagamiseks abistab komisjoni liikmesriikides läbiviidava kontrolli mehhanisme käsitlevas määruses (EL) nr 182/2011 osutatud komitee.

4.6.5 Komitee kiidab võetud meetmete lõpetamise tingimused heaks ning peab loogiliseks täideviimise kiireloomulisust, eelkõige arenguriikide suhtes.

Brüssel, 23. mai 2012

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON